Eingelangt am 23 AUG. 1917 8½ 30 Vm.
mit ..... Beilagen

Posamezna številka stane 12 v.

34. številka. Maribor, dne 23. avgusta 1917. 51. letnik.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1·50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Mirovno pismo sv. Očeta vladarjem.

Sv. Oče Benedikt XV. je poslal vladarjem vojskujočih se in nepristranskih držav mirovno pismo, v katerem jih z nekako očetovsko prijaznostjo vabi, naj nehajo z vojsko in naj začnejo misliti na mir. Papeževo mirovno pismo se glasi:

Vladarjem vojskujočih se držav!

Od začetka našega vladanja, v sredi grozot te strašne vojske, ki se je razvnela nad Evropo, smo se zavzeli za tri reči: da v a r u j e m o p o p o l n o n e p r i s t r a n o s t napram vsem vojskujočim, kakor stori to tisti, ki je oče vseh in ki ljubi vse svoje otroke z enako naklonjenostjo: d a n e p r e s t a n o s t r e m i m o z a t e m, s t o r i t i v s e m k o l i k o r m o g o č e v e l i k o d o b r e g a, pri tem ne ozirajoč se na osebo, brez razločka narodnosti in vere, kakor nam to predpisuje splošni zakon ljubezni do bližnjega in kakor nam to predpisuje od Kristusa izročeno najvišje duhovno dostojanstvo: d a k o n č n o n i č e s a r n e o p u s t i m o — kar na enak način zahteva naše mirovno poslaništvo — kolikor je v naši moči in prispevati k temu, da pospešimo konec te stiske ter napravimo poskus, ljudstva in njih vladarje pridobiti za zmernost, ki bi vodila do mirne presoje miru, d o p r a v i č n e g a i n s t a l n e g a m i r u.

Vsak, kdor je tekom treh, ravnokar preteklih, bolipolnih let sledil našemu delu, je lahko spoznal, da smo vedno ostali zvesti svojemu načelu, biti popolnoma nepristranski in da smo neprestano opominjali vojskujoče se narode in vlade, naj postanejo zopet bratje, čeravno ni vse objavljeno, kar smo storili, da dosežemo ta plemenit cilj. Proti koncu prvega vojnega leta smo poslali prepirajočim se narodom najživahnejše opomine in smo še vrhu tega pokazali pot, po kateri bi se moralo iti, da se pride k sporazumljenju in za vse častnemu miru. Žal, da se ni slišalo našega klica in vojska se je tekom dveh let z vso strahoto in srditostio nadaljevala. Postala je še celo groznejša in se je razširila na suho in na morje, da, celo v zračne višine. Razrušenje in smrt je udirala v nezavarovane vasi, čez nedolžno prebivalstvo. Nihče si sedaj ne more predstavljati, za koliko bi se trpljenje vseh še pomnožilo, če bi se še nadaljni meseci, ali kar bi bilo še hujše, nadaljna leta pridružila dosedanjim krvavim trem letom.

Evropa drvi v prepad.

Ali naj postane omikani svet popolno polje smrti? Ali hoče proslavljena in cvetoča Evropa, kakor da bi bila obsedena od splošne blaznosti, drveti proti prepadu in svojemu lastnemu uničenju ponuditi roko? Mi, ki ne zasledujemo nobenega posebnega političnega namena in nobenih kakor si koli bodi sebičnih stremljenj kake vojskujoče se stranke, marveč nas sili kot skupnega očeta vseh vernikov čut dolžnosti, da na milo prošnjo naših otrok, ki nas prosijo za naše posredovanje in za našo besedo v prilog miru, povzdignemo v tem tako težkem času vnovič klic po miru ter vnovič nujno svarimo tiste, kojim je izročena usoda narodov.

Papeževi mirovni predlogi.

Da bi se še pa nadalje ne omejevali na splošne izraze, kakor so nam te dosedaj svetovale okoliščine, hočemo sedaj priti s predlogi, ki so v večji meri jasni in izvedljivi in ki pozivljejo vlade vojskujočih se držav, da se glede sledečih točk, ki bi naj tvorile potrebno podlago za pravičen in trajen mir, sporazumejo, pri čemur jim ostane prepuščeno, da si določijo in izpopolnijo posamezne točke. Pred vsem naj zavlada temeljna misel, da stopi n a m e s t o s i l e o r o ž j a — m o č p r a v i c e. Iz te pa sledi pošten sporazum v svrho istočasnega in vzajemnega znižanja oboroženj po gotovih pravilih in pod gotovimi jamstvi do take mere, ki je potrebna in zadostna za vsako državo za vzdrževanje javnega reda. Nato bi se naj na mesto vojnih sil uvedla r a z s o d i š č a s svojimi mir ustvarjajočimi učinki in sicer po dogovorjenih pravilih, ki bi naj državi, katera se bi ali ne hotela podvreči mednarodnemu razsodišču, ali ga ne hotela sprejeti, pretila z kazni. Ako bi bila na ta način upostavljena in zasigurana nadvlada pravice, bi se naj odstranila tista ovira, ki je napoti prometu med narodi in sicer na ta način, da bi se na enak način z določenimi pravili zasigurala prava p r o s t o s t i n s k u p n o s t m o r j a. To bi na eni strani izključevalo vzroke za spore, na drugi strani bi pa ustvarilo nove vire blagostanja in napredka.

Odškodnine in vojni izdatki.

Kar se tiče povrnitve škod in vojnih stroškov, ni nobenega drugega sredstva za rešitev tega vprašanja, nego da izrečemo splošno temeljno načelo p o p o l n e i n m e d s e b o j n e o d p o v e d i, ki bi bila med drugimi tudi opravičena vsled neskončnih dobrot, nastalih iz razoroženja. To tem bolj, ker bi bilo nadaljevanje takega krvoprelitja edino in samo iz gospodarskih ozirov nerazumljivo.

Povrnitev zasedenega ozemlja

Ako bi bilo na drugi strani še kakih posebnih vzrokov za gotove slučaje, bi se naj pošteno in pravično razmotrivali. Toda ta mirna sporazumljenja s svojimi neskončnimi dobrinami bi pa bila nemogoča, ne da bi poprej medsebojno vse države vrnile zasedena ozemlja. Glede Nemčije: N e m č i j a b i m o r a l a p o p o l n o m a i z p r a z n i t i B e l g i j o, kateri bi se morala zajamčiti njena popolna politična, vojaška in gospodarska neodvisnost napram katerikolisibodi državi; istotako bi morala N e m č i j a i z p r a z n i t i z a s e d e n o f r a n c o s k o o z e m l j e, slično bi se pa tudi morale vrniti Nemčiji vse njene izvenevropske k o l o n i j e ali naselbine.

Sporna vprašanja med Italijo in Avstrijo.

Kar se tiče spornih vprašanj glede ozemlja n. pr. med I t a l i j o i n A v s t r i j o, med N e m č i j o i n F r a n c i j o, je pač upati, da bi bile prepirajoče se stranke vsled neizmernih dobrot, katere bi prineslo splošno razoroženje in katero bi zajamčilo

LISTEK.

Vojni spomini

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Pri tem povelju so se naša že v komaj okušenem veselju oglajena lica nagrbančila v vojne gube trpljenja in bridkosti. Po tej zapovedi ni nobeden več govoril z jezikom, šepetali smo si o biču usode s pogledi in pretrganimi vzdihi. Desnice so zgrabile na božično noč mesto za oljko blagoslova za orožje maščevanja, klica po krvi in smrti. Iz sto in sto ust se je izvil vsklik:

„Prokleti Rus! Vsaj to noč bi nas naj pustil v miru!"

Mesto svetonočnih lučic in milega, polnočnega zvona je bliskalo po mestnih ulicah iz pušk in ropotaje drdralo iz strojnic. Krogle so švigale in sikale kot strupene kače. Krik napadalcev in braniteljev je zakopal mir in čar sv. božične noči. Temna je bila ta noč, da se ni videlo za ped daleč. Povsod nam je puhtel pod nos vzduh smodnika. Grozno vpitje iz moških grl je moralo presuniti in drniti največjega junaka. Prva božična noč na bojnem polju je bila za naš polk nekaj nepopisno krutega in neusmiljenega. Izginil je iz naše srede komaj vsaj v upu za eno sv. noč objeti angel miru in zamahnila je po nas — smrt z gromom in krikom. Veliko, preveč moško vojaškega cvetja je zmrznilo ono noč v mrazu smrti! Regiment se je lotil protinapada v neprodirni temi z dvema bataljonoma. Sovražnik se je sicer umaknil, a od dveh bataljonov je ostalo malo — malo! Tako presunljivo žalostne božične noči do tedaj nisem in je tudi ne bom doživel. Plakala pa bode ravno na marsikatero božično noč marsikatera slovenska mati pri spominu, da jej je sv. noč vojnega leta 1914 — smrtno ugrabila ljubljenega otroka.

Odslej smo se umikali vsak dan, neprestano zapleteni v srdite boje, ki so nam izmozgavali in požirali zadnje moči. Rusi so pritiskali za nami z za nas nezmagljivo močjo in silo. Pobegnili smo pred silovitim sovražnikom nazaj v bližino Bardiowa, odkoder smo bili začeli naše prvo, zmagovito prodiranje, ki se je pa končalo zopet z usodepolnim umikom. Naš polk je štel tedaj le še 90 za boj sposobnih mož. Poslali so nas na ogrsko-gališko mejo v vas Zdynijo, da si opomoremo od prestanih naporov in nadomestimo izgube s svežimi močmi iz domovine. V selu Zdynia se je nastanil naš štab zopet v župnišču. Gospod pleban je bil nekje kot političen osumljenec spravljen na Štajerskem. V župnišču smo našli le še njegovo blago družino.

Tukaj smo obhajali zaton starega leta 1914 in vzhod vojnosrečnega leta 1915. Leto 1914 nam je podalo v slovo koščeno mrzlo-smrtno roko. Bilo je prvo leto te svetovne morije, na katero bode priklepalo vsakega, kateri ga je preživel, nešteto, po večini samih res žalostnih spominov. Saj nam je ravno to leto pogoltnilo vsled vojne neizkušenosti cvet vojaštva, s katerim bi se lahko upali osvojiti danes ves svet. Gališka zemlja nam krije junake, ki so koprneli z dušo in telom po — zmagi, a je niso okusili na tem svetu. Vendar iz grobov tisočerih sinov slavne Avstrije nam je pognala lavorika vojne izkušnje, ki se je razrasla danes v mogočno drevo, katera krilati zmagovito po širnih planjavah tedaj še nepremagljivega Goljata — Rusije.

Vojno šolo smo sicer plačali z obilno krvjo naših krepko-svežih fantov in mož. Zahvaljen glavar vojskinih trum, da se ni ta junaška kri vsesala v zemljo bojnih poljan brez zmage in lavorik. Mi smo se učili iz knjig in prebirali črke, pisane z lastno krvjo; a ravno za ta krvavi nauk, ki nam je priboril zmago, nas zavida in nas bo še v tisočletja ves svet! Res, trpeli smo v prvem vojnem letu več nego je smrt v črni zemlji. Zavidal sem tedaj vsakega tovariša, ki je padel, je bil vsaj rešen muk in gorja. Danes Vam pa povem: Ni ga za vojaka lepšega občutka, nego je rajska zavest — zmage! Zmaga vojnega leta 1915 je še pri življenju ostalemu vojaštvu najlepša kolajna za vse prestalo zlo. Taisti, ki služi kot vojak na fronti od početka do danes, bo čutil v srcu do smrti grozen prepad, ki zeva med zavestjo — — poraz — — zmaga!

X.

Boji v Karpatih.

V vasi Zdynije smo se poslovili od najbolj krvavega vojnega leta, kar jih beleži zgodovina, od za nas tolikanj pogubo- in smrtonosnega leta 1914. Podalo nam je v pozdrav svojo svežo roko zmagonosno leto 1915. Vendar prvi pozdravi tega leta so bili ledeno mrzli. Snežilo je neprestano noč in dan. Snega je padlo do pasa na debelo. Nas še tedaj ni veliko strašila ostra zimska sapa: saj smo bili nastanjeni

trajen mir, pri volji, presojevati to vprašanje iz stališča spravljivosti, pri čemur bi se naj po možnosti pravice upoštevala stremljenja narodov in bi se naj pri tej priložnosti odredili posebni interesi splošni blaginji, veliki človeški skupnosti. Isti duh pravičnosti bi naj preveval preskuševanje drugih vprašanj in vprašanj glede ozemlja, osobito tista vprašanja, ki se tičejo Armenije, balkanskih držav ter ozemelj, ki so spadala k nekdanjemu poljskemu kraljestvu, kateremu morajo njegova plemenita zgodovinska izročila in njegova v tej vojski prestana trpljenja po pravici pridobiti sočustvovanje vseh narodov.

To so glavne temeljne podlage, na katere bi se, kakor mislimo, morala opirati bodoča nova preureditev narodov. Te temeljne podlage so take, da bi onemogočile zopetno vrnitev sličnih sporov in bi naj bile predpriprava za bodočo rešitev tako važnih gospodarskih vprašanj in za blagostanje vseh vojskujočih se držav.

Ko izročamo to noto Vam, ki vodite v tej žalostni uri usodo vojskujočih se narodov in ljudstev, smo vsled tega navdahnjeni z osrečujočim zaupanjem, ko vidimo, da je sprejeta, z zaupanjem, da doživimo, ko bo končana ta grozna borba, ki se jo sme vedno bolj smatrati za nepotrebno moritev. Celi svet pač prizna, da je čast orožja neoskrunjena na eni kakor na drugi strani. Uslišite torej našo prošnjo, sprejmite očetovski poziv, katerega smo Vam izročili v imenu božjega odrešenika in kneza miru. Premišljujte o Vaši tako veliki odgovornosti pred Bogom in pred ljudmi. Od Vaših sklepov je odvisen mir in veselje neštevilnih obitelj, življenje na tisoče mladih ljudi, skratka, sreča narodov, kojim podeliti to dobroto je Vaša brezpogojna dolžnost. Naj Vas s sklepi navdahne Gospod, kakor je po njegovi najsvetejši volji, naj podarijo nebesa, da si ne le zaslužite odobravanja Vaših sodobnikov, marveč si še tudi v bodočih rodovih zasigurate lepo ime ustanovitelja miru. Kar se dostaje nas, ki smo v molitvi in v pokori tesno združeni z vsemi verniki, kateri vzdihujejo po miru, prosimo za Vas od sv. Duha za razsvetljenje in svet.

Vatikan, dne 1. avgusta 1917.

Benedikt P. P. XV.

— — —

C. kr. avstrijski brzojavni poročevalni urad na Dunaju so da besedilo papeževega pisma ni izbranijo koli besedilo papeževega mirovnega pisma moviče. To je priobčilo. Vzrok, zakaj se ni objana, obstoječa esedila, še sedaj ni znan; gotovo pa si je v pretez lik med tem in izvirnim pismom.

no bivališče v * *

kjer je zasledil * *

ce. V zahvaloči vseh narodov odklanjajo papezadavili to pero je danes težko reči, ali bo padela usoda. Gn predlogom kak uspeh ali ne. z uspehom osle bi imel, narodi bodo mu kljub drvarnico, soza njegove besede. Izredno nas vera dva sedaj da je naš mladi, vrli cesar sprejel da se posreni pozdrav z resničnim veseljem. Pahurjeva drnik, ki mu je izročil pismo sv. Očeta, leti, da bi vsake besede mladega vladarja zveni ce, da se izraz volje, storiti vse za svoje narode in jim podariti mir in pravico.

Italijani so na papeževo mirovno ponudbo odgovorili po svoje Začeli so novo morijo ob južni fronti, da nam ugrabijo naše drage nam slovenske kraje. Ko sv. Oče kliče na mir in spravo, se Lahi vzdignejo kot roparji in pobijalci. Ali ni to blaznost? Da bi vsaj ostali svet bil treznejši kot so Italijani in da bi vsaj vsi vladarji sledili človekoljubnemu zgledu našega cesarja Karla!

Ednajsta bitka ob Soči.

Lah je ob Soči pričel z ednajsto ofenzivo. Isti čas, ko je sv. Oče Benedikt XV. poslal vladarjem svojo mirovno pismo, ko jim je zaklical: »Nehajte s krvoprelitjem!«, je gromelo v našem Primorju več tisoč laških topov in je bruhalo na 60 km dolgi črti silen ogenj na naše postojanke od Mrzlega Vrha (severozahodno od Tolmina) do morja. Ko je Kadorna bil prepričan, da so avstrijske postojanke že popolnoma razstreljene, je v soboto, dne 18. avgusta zjutraj zapovedal splošen infanterijski naval. Italijanska pehota je napadala prvi dan z največjo srditostjo skoro na vseh odsekih naše primorske fronte: pri Tolminu, severovzhodno od Kanala, med Desklami in Sv. Gabrijelom, južno od Gorice in na Kraški planoti. Naši so bili na laške napade vrlo pripravljeni in so iz dobrih kritij vse sovražne navale zavrnili. V ognju naših topov, min, strojnih in navadnih pušk je padlo že prvi dan več tisoč Italijanov.

Drugi dan, t. j. v nedeljo, dne 19. avgusta so bili sovražni napadi še silnejši. Na severnem odseku so Lahi ta dan razširili svoje navale tudi na Krn (vzhodno od Kobarida). Na Mrzlem Vrhu je sovražnik dopoldne sicer vdrl v naše jarke, a je bil kmalu zopet vržen nazaj. Tolminsko mostišče je v nepopisno hudem artilerijskem ognju. Odbili smo več napadov italijanske infanterije severno od Kanala, pri Britofu in na postojanke na črti od Vodic do gore Sv. Gabrijela. Istotako so bili pod velikimi izgubami odbiti vsi sovražni sunki južnovzhodno od Gorice. Z največjo silo je v nedeljo, dne 19. t. m. napadal Lah na črti med Vipavsko dolino in Kostanjevico (na Krasu). Sovražna infanterija je imela povelje, da mora na tem prostoru na vsak način in za vsako ceno predreti našo črto. A napadajoče množice so se razpršile v naši dobropripravljeni obrambi. Sovražne izgube so na tej črti izvanredno krvave. Vjeli smo samo ta dan nad 3000 Lahov. Dasiravno je naskakovalo našo fronto celih 33 laških brigad, vendar sovražnik tudi na Krasu ni mogel prodreti ne za ped naprej proti Trstu.

Laško časopisje napoveduje, da bo Kadorna s svojo armado v ednajsti ofenzivi gotovo prodrl v Trst. Na pomoč so Lahi dobili težko angleško in francosko artilerijo, na posebnih splavih imajo ob morju pripravljenih več sto težkih ladijskih topov, da bodo tako od zahoda in jugozahoda metali težke granate na naše postojanke pred Trstom. Od sedanje naše črte na Grmadi (severno od Devina) do Trsta je še samo dobrih 20 km. Računati torej moramo s tem, da se bodo pred Trstom prihodnje dni razvili menda najkrvavejši boji kar jih pozna svetovna zgodovina. Gre se za naš Trst. Zanašamo se na božjo pomoč in hrabrost ter vstrajnost naših junaških braniteljev, ki bodo pod slavnim hrvaškim junakom Boroevičem gotovo preprečili italijanski sprehod v Trst.

Bog in Marija čuvajta slovensko domovino!

Zahteve muropoljskih kmetov.

Ljutomer, 15. avgusta.

V Ljutomeru se je vršil dne 12. avgusta v okrajni pisarni razgovor županov in žetvenih komisarjev. Prisotni so bili poleg omenjenih še tudi: g. okrajni komisar, vlč. g. dekan Ozmec kot deželni poslanec, in trški župan g. Thurn.

Spored: 1. Razgovor glede oddaje sena in slame. 2. Razgovor glede oddaje zrnja.

G. okrajni načelnik J. Rajh predlaga g. posl. dekana Ozmeca predsednikom, kar se soglasno sprejme. Zapisnikarjem se izvolita g. Anton Stibler in g. Cvetko.

Oddaja krme (sena).

Pred vsem govori g. okrajni komisar in poda razna pojasnila iz vladnih naredb, med drugim tudi omeni, da se od lani popisane množine za oddajo, namreč 6000 q sena in 4000 q slame, letos od vlade brezpogojno zahteva polovica te množine do konca oktobra, počenši s 1. avgustom. Dodatno omeni, da že lani okraj ni mogel oddati gornje množine, marveč samo 2158 q sena in 1718 q slame, da je torej ostal takorekoč dolžan 2842 q sena in 2282 q slame, tem manj bo mogel oddati okraj z ozirom na žalostne razmere, ki jih je povzročila suša, predpisano množino letos.

G. župan je stavil nato naslednja predloga: 1. da se naj že zdaj gleda na to, da ostane dovolj krme v okraju za prehrano goveje živine, sicer nastane velika nesreča, 2. da se naj jemlje ozir na priznano muropoljsko konjerejo.

Č. g. dekan predlaga, naj se odpošljejo prošnje, oziroma pritožbe na razna ministrstva (tudi na prehranjevalni urad), posebno odposlanstvo pa naj gre čim prej k namestništvu in ôriše tam žalostne razmere in vloži nekak protest proti neznosnemu vladnemu pritisku, ker po tem tiru ne gre dalje naprej!

G. Tomažič opisuje, kako malo je bilo letos sena v občini Stara cesta, otave pa sploh ne bo v vsej občini niti za en voz!

G. Rajh Joško opisuje, kako je prigor uničil travo za seno v višjih legah, dočim je po nižinah uničila travo voda, da je enostavno izginila.

Otave bo zelo pičlo. Tu se navajajo konkretne primeri:

I. Rajh Joško, Mota: Lani pridelal: 70 voz sena in 24 voz otave, letos pridelal: 27 voz sena, otave bo kvečjemu 5 voz.

II. Ostrc Alojz, Bunčani: Lani: 15 voz sena in 7 voz otave, letos: 6 voz sena in 2½ voza otave.

III. Petovar Anton, Bunčani: Lani: 16 voz sena in 5 voz otave, letos: 7 voz sena in 2 voza otave.

Smrt streho, pri gorkih, ogromno velikih, gagatcu ka. Višje poveljstvo nas je pustilo v miru, dr. Jož čijemo, do dobra pogrejemo do kosti pre- jé.

te pr li polk je posedal komaj 90 za boj sposobnih vu. tem pergiščem, s temi zadnjimi ostanki še naj- ičer neprizanesljivi predstojniki niso vedeli, kaj početi. Uživali smo radi tega mir in odpočitek celih 20 dni, dokler ni zadelal naših zevajočih vrzeli nov maršbataljon iz domovine.

V onih 20 dneh oddiha v gostoljubnem župnišču smo obilno spali, dobro jedli in si kratili kilometre dolgega časa z vsemi v zimi mogočimi zabavami. Smo se sankali in kepali kot šolski fantalini. Jasna kača! To preklicano otročje obmetavanje s snegom bi bilo skoro končalo za me s priporom med samotnimi štirimi stenami.

Skupno z nami pod isto streho je stanoval v vojni nepotrebna pijavka brigadir, rudečehlači generalmajor Hausstein po imenu in pismu. Gospod preklasto dolge rasti, starikavo mrklega pogleda in še bolj starostno sitno zadrezastega srca. Bog mu ne zameri njegovih sitnosti za večno, ker je že nekaj mesecev pod grudo! Prav odkrito povedano: tega kot fižolovka tanko zraslega generala ni maral prav nikdo. Bil je bolj na ozko zaplankanega duha, pa siten še bolj kot dolg ter širok. Jaz sem telebil kmalu po najunem medsebojnem spoznanju v prepad njegove generalske nemilosti.

S stotnikom Franclom sva se vedno med seboj nacukavala, ruvala, pretepala in suvala. Nesreča in neprevidnost ste hoteli, da sva se, pozabivši na generala, zgrabila za šalo ravno pred vrati njegove sobe. Pri tem razposajenim ravsu me je porinil moj tovariš malo preveč nebratsko, preveč na dolgo, da sem priletel z vso silo v generalova vrata. No, zapah je tudi odjenjal pri tem pritisku z celim telesom in jaz sem se znašel pred samim generalom: a ne na nogah ali stolcu, ampak na hrbtu s po tleh zloženimi udi svojega rojstva. Sem se pobral bliskoma, da jo urežem na prosto; pa držala me je generalska roka in veleval mi je generalski glas:

„Stoj, predrzneš!“

Sem se izpovedal do pičice po resnici gospodu, ki mi ni nič kaj prav verjel. Vsi sveti božji in moja pomilovanja vredna kolena! Več kot jedno uro je me gospod žehtal ter pral z ukori in dobrim nauki za v prihodnjost pametnejšega vedenja. Seveda, da sem držal pri tej generalski pridigi roke, roge in celo telo v onih legah, ki jim pravijo vojaki: Habt acht! Nad jedno uro sem se ravnal kot sveča, da me je klofutal general z jezikom bolj skeleče nego so nekdaj Judje Kristusa. Franci se mi je posmihal pritajeno pred vrati; jaz sem pa trpel peklenske muke na duši in na telesu.

Od tedaj sem se ogibal gospoda generala že pri prvem voglu, da se ne bi srečala šele kje pri četrtem. Toda ves moj skrben beg in ogib nista pomagala. Sešla sva se zopet nekega popoldne v precejšnji daljavi. Kepali smo se vsi s snegom od gospoda obersta do moje razposajenosti. Tokrat sem imel pa kar štiri nasprotnike, ki so lučali v mene sneg od vseh štiri strani. Branila me je le še plotova ograja, ograja, sicer bi me bili nanavali nasprotniki v ljutosti boja s snegom.

Pri navalu na plot so sovražniki upili in preveč zmagoslavno kričali, da so ti burni hura-klici razdražili generalsko uho. General je stopil mojim sovražnim neprijateljem za hrbet. Brž ko so ga ti zagledali, so se razpršili na vse strani. Jedini jaz nisem videl gospoda preko plota. Smatral sem bliskavi pobeg svojih nasprotnikov kot za me nevaren manever. Pazno sem se oziral naokrog. Plotu se je bližal radovedno general; a jaz sem menil, da se plazi naš gospod oberst. Sem sunil kepo prav na trdo in zadel kot nikoli prej in ne slej samega generala v glavo, da sem mu zbil z glave v sneg visoko, trdo in svetlikasto sivo generalštabno kapo.

Si lahko mislite, kako mi je gospod zameril na debelo ta sneženi potip po generalski glavi. Sem trčil, da sva se srečala za plotom pomotoma; general pa je sikal, da sem lopov, ki mu je zafatil kepo snega vedoma ter nalašč. Tega hujša je bila zamera, ker sem ga pobožal s snegom jaz kot duhovnik, ki bi moral znati: kaj da je general in njegova moč!! Kar za plotom in v snegu mi je držal raport ter mi prisadil 14 dni samote v jedini družbi štirih, golih, molčečih sten.

Gotovo bi se bil brat z duhovnikom toliko priporočljivo samoto, da se ni potegnil za mojo prostost naš gospod oberst. Na to višjo prošnjo mi je spregledal general zapor za prvič in zadnjič. Izpremenil pa je odpuščeno zaporno kazen v pismeni ukor, ki se je vlekel preko cele pol pole papirja in so ga čitali vsi častniki pri polku. Tudi to sem odpustil danes že mrtvemu generalu; pa dobro se mi le zdi, da sem vsaj enkrat v življenju potipal malo — generalsko glavo!

(Daje prih.)